

ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕБІГУ ПАРУВАЛЬНОГО СЕЗОНУ ТА ЕФЕКТИВНОСТІ ПАРУВАННЯ КОБИЛ ОРЛОВСЬКОЇ ТА РОСІЙСЬКОЇ РИСИСТОЇ ПОРІД ДІБРІВСЬКОГО КІННОГО ЗАВОДУ

Рецензенти: канд. с.-г. наук Ткачова І.В., канд. с.-г. наук Гончаренко Л.В.

О.Б. Сушко

Інститут тваринництва УААН

К.І. Жувак

Харківський іподром

А.С. Лабунець

Дібрівський кінний завод

У статті наведені результати дослідження динаміки парування та запліднення за чотири останні роки (2005-2008) кобил рисистих порід у Дібрівському кінному заводі Полтавської області. Наведено дані щодо динаміки запліднення кобил орловській та російській рисистих порід залежно від строків заводського використання. Досліджено основні показники ефективності відтворення коней цих порід. Встановлено, що кобили другого року використання вимагають більшої уваги і зусиль для подальшого ефективного племінного використання. У середньому індекс осіменіння по орловській рисистій породі 1,8, що дещо нижче проти 2,1 по російській рисистій.

Ключові слова: динаміка парувального сезону, динаміка запліднення, орловська рисиста порода, російська рисиста порода, строк заводського використання, ефективність парування.

Ефективність ведення конярської галузі в значному ступеню залежить від рівня репродуктивних якостей маточного поголів'я. Вивчення закономірностей та динаміки інтенсивності процесів відтворення має важливе значення для організації роботи з відновлення поголів'я коней. Проте вивченість динаміки запліднення протягом парувального сезону та впливу на ці процеси ряду технологічних чинників залишається низькою [1-2]. У зв'язку з цим проведені дослідження з визначення особливостей та ефективності відтворення кобил орловської та російської рисистої породи.

Була поставлена мета вивчити динаміку парування та запліднення кобил протягом парувального сезону, проаналізувати особливості перебігу парувального сезону у рисистих кобил залежно від тривалості заводського використання та породи.

Матеріали та методи досліджень. Дослідження проводили в Дібрівському кінному заводі Миргородського району Полтавської області на кобилах орловської та російської рисистих порід. При проведенні досліджень використовували традиційні методи аналізу первинної зоотехнічної інформації та методи ректогенітального обстеження кобил. Кобили орловської рисистої (n=33) та російської рисистої (n=50) порід були розділені по групах згідно зі строками заводського використання (від 1 до 5 років). Дослідження проводили протягом парувальних кампаній 2005-2008 років.

Усіх піддослідних кобил утримували в однакових умовах та забезпечували рівноцінними раціонами, що відповідали зоотехнічним нормам (концен-

тровані корми, сіно злакове та бобове, гідропонна добавка - для жеребних кобил на останніх місяцях вагітності).

Результати досліджень. Вивчення динаміки парувального сезону у кобил орловської та російської рисистої породи та рівня заплідненості виявило певні закономірності.

Заводське використання племінних кобил розпочинається після проведення іподромного тренінгу і випробовувань упродовж чотирьох років, що створює додаткові складнощі відносно тих тварин, що прибули в кінний завод після випробувань.

Парувальний сезон розпочинається в січні і триває 5 місяців. Щомісячна динаміка парування та запліднення у кобил рисистих порід має майже однакову тенденцію в обох породах. З січня по квітень кількість спарованих у першу охоту за місяць тварин поступово збільшується від 17,8 % до 31,3 % для кобил орловської породи і від 11,1 % до 27,2 % - для кобил російської рисистої породи відносно загальної кількості тварин, спарованих за парувальний період (рис. 1). Найвища інтенсивність парувальної кампанії спостерігається, таким чином, у квітні, після чого йде на спад.

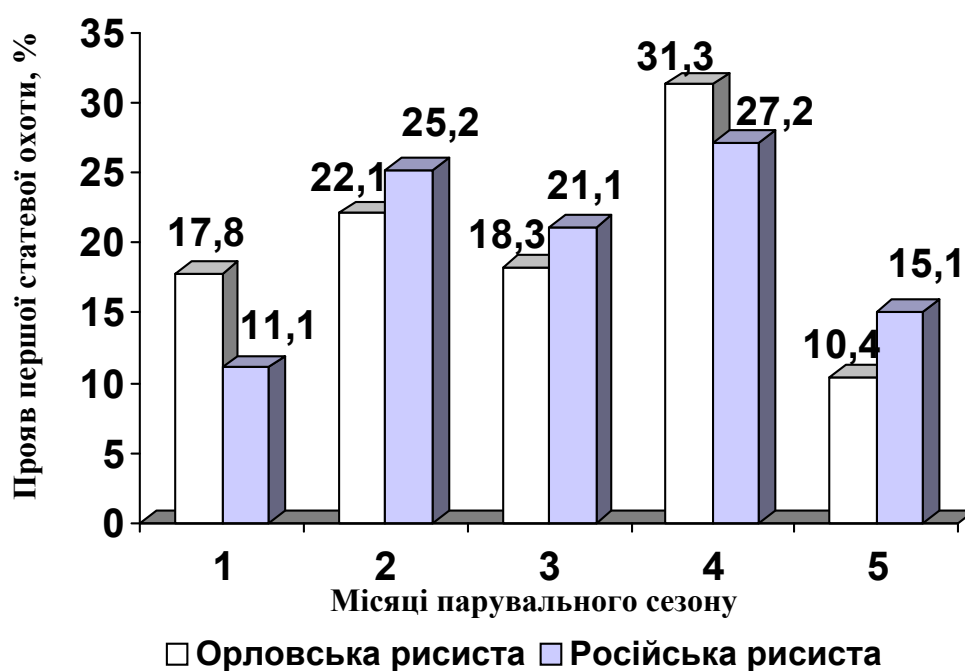

Рис. 1. Динаміка прояву першої статеві охоти у кобил рисистих порід протягом парувального періоду.

Аналогічну закономірність спостерігали і за динамікою запліднень кобил протягом парувального періоду (рис. 2). При чому щомісячна динаміка запліднення подібна в обох породах. З січня по квітень відсоток запліднених за місяць тварин поступово зростає від з 7,5 до 28 % для кобил орловської породи та від 12,1 до 32,1 % для кобил російської рисистої породи відносно загальної кількості запліднених кобил.

Рис. 2. Динаміка запліднення кобил рисистих порід протягом парувального періоду.

Аналіз заплідненості по роках заводського використання виявив наступну тенденцію. Кобили другого року заводського використання частіше пере регулюють, що імовірно пов'язане з тим, що молодий організм не спроможний швидко відновити репродуктивну систему після першої жеребності й жеребіння (рис. 3).

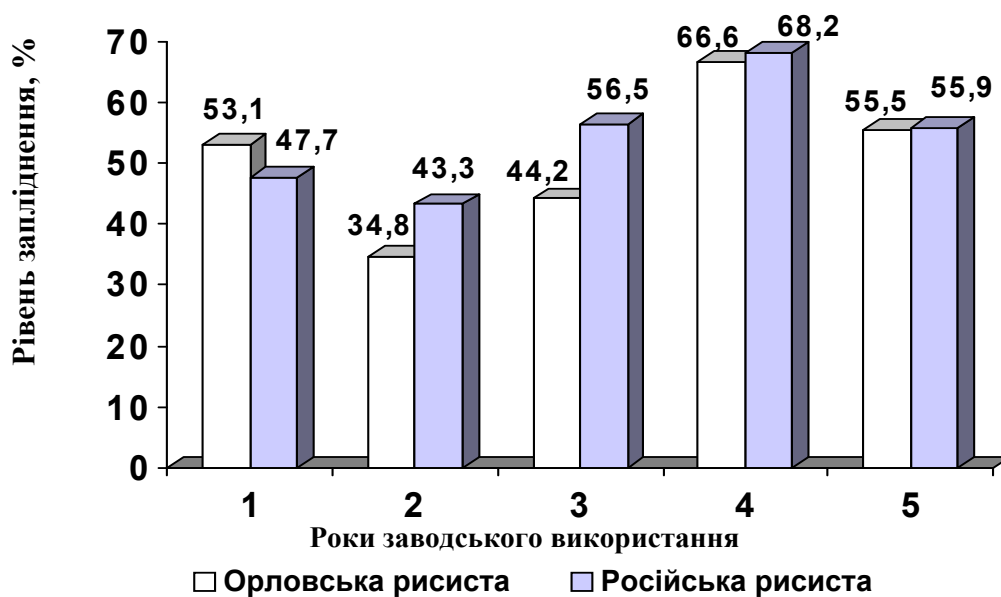

Рис. 3. Заплідненість (%) у першу охоту кобил рисистих порід по роках заводського використання.

Заплідненість кобил другого року використання після першого пару-

**1. Індекс осіменіння (парування) кобил
рисистих порід залежно від строку
заводського використання**

Рік заводського використання	Індекс осіменіння (парування) кобил	
	орловської рисистої породи	російської рисистої породи
1-й	2,2	1,9
2-й	2,4	2,4
3-й	1,7	2,2
4-й	1,4	1,7
5-й	1,7	1,8

вання становить лише 34,8 % для орловської рисистої і 43,3 % для російської рисистої порід. Аналіз індексу осіменіння (парування), тобто кількості циклів парувань на одне запліднення, залежно від строку заводського використання рисистих кобил, показав, що для цієї вікової групи він становить 2,4 (табл. 1), тоді як по інших вікових групах (кобили першого, третього, четвертого, п'ятого років використання) він має се-

реднє значення - 1,7 і 1,9. Таким чином, група кобил другого року використання потребує більшої уваги і зусиль для її подальшого ефективного племінного використання. У середньому ж індекс осіменіння дещо нижчий по орловській рисистій породі і дорівнює 1,8, проти 2,1 по російській рисистій.

За результатами аналізу отриманих основних показників репродуктивних якостей кобил орловської та російської рисистих порід визначено (табл. 2), що середній вихід лошат у кобил орловської рисистої породи був на 14,3 % вищий за аналогічний показник у кобил російської рисистої породи.

2. Основні показники ефективності репродуктивних якостей кобил орловської та російської рисистої породи за 2005-2008 рр.

Порода	Середня кількість кобил, голів	Запліднилося в середньому у першу охоту, голів	Рівень заплідненості у першу охоту, %	Запліднилося всього, в середньому, голів	Загальний рівень запліднення, %	Середній вихід лошат, %
Орловська рисиста	33	22,6	68,5	29,1	88,1	78,8
Російська рисиста	50	33	66,8	44,3	88,7	64,5
У середньому	41,5	27,8	67,6	36,7	88,4	71,6

Однак загальний рівень заплідненості конематок досліджених порід знаходиться приблизно на одному рівні, що може свідчити про вищий рівень ембріональної смертності в російській рисистій породі.

Висновки:

1. Динаміка парування та запліднення у кобил рисистих порід на протязі парувального сезону має схожу тенденцію і найбільша інтенсивність цих репродуктивних процесів припадає на квітень.

2. Ефективність запліднення по першій охоті у рисистих кобил другого року заводського використання нижча порівняно з кобилами третього, четвертого, п'ятого та старших років заводського використання, що ймовірно пов'язане з тим, що молодий організм не спроможний швидко відновити сили після першої вагітності і пологів.

3. Індекс осіменіння (парування) в залежності від строку заводського використання рисистих кобил показав, що для кобил другого року заводського використання становить 2,4 та 3,5, що значно вище у порівнянні з іншими віковими групами.

4. Середній вихід лошат по орловській рисистій породі - 78,8 %, що перевищує аналогічний показник по російській рисистій породі (64,5 %). Загальний рівень заплідненості кобил обох порід приблизно однаковий (88,1 % та 88,7 %, відповідно), що може свідчити про різний рівень ембріональної смертності у коней досліджених порід.

Бібліографічний список

1. Пономаренко Н.Н. Изучение влияния интенсивности тренинга и резвости кобыл на их воспроизводительную способность и качество приплода / Пономаренко Николай Николаевич. - Дис. на соиск. уч. ст. к. с.-х. н. – Харьков, 1971.

2. Алексеев М. Воспроизводительные функции кобыл в период ипподромных испытаний /Алексеев М., Леонова М., Матвеев Л. - Коневодство и конный спорт. – 1988. - №2. - С.32.

ОСОБЕННОСТИ ТЕЧЕНИЯ СЛУЧНОГО СЕЗОНА И ЭФФЕКТИВНОСТИ СЛУЧКИ КОБЫЛ ОРЛОВСКОЙ И РУССКОЙ РЫСИСТЫХ ПОРОД ДУБРОВСКОГО КОННОГО ЗАВОДА

А.Б. Сушко, Институт животноводства УААН

К.И. Жувак, Харьковский ипподром

А.С. Лабунец, Дубровский конный завод

В статье приведены результаты исследования динамики случки и оплодотворения за четыре последних года (2005-2008) кобыл рысистых пород в Дубровском конном заводе Полтавской области. Приведены данные по динамике оплодотворения кобыл орловской и русской рысистых пород в зависимости от сроков заводского использования. Исследованы основные показатели эффективности воспроизводства по этим породам лошадей. Установлено, что кобылы второго года использования требуют большего внимания и усилий для дальнейшего эффективного племенного использования. В среднем индекс осеменения по орловской рысистой породе 1,8, что немного ниже от русской рысистой (2,1).

Ключевые слова: динамика случного сезона, динамика оплодотворения, орловская рысистая порода, русская рысистая порода, срок заводского использования, эффективность случки.

BREEDING SEASON PECULIARITIES & ORLOVSKAYA-RUSSIAN NATIVE
ROADSTER STALLION-MARE MATING EFFICIENCY IN DUBROVSKIY STUD

Sushko A.; Institute of animal science, UAAS

Zhuvak K., Kharkov hippodrome

Labunetz A., Dubrovskiy stud

This article highlights the experimental research results on mating & fertilization rate of the roadster mares in Dubrovskiy stud. The stud is located in Poltava area. The investigation was fulfilled during 2005-2008. The test data were obtained on fertilization rate of Orlovskaya & Russian native roadster mares subject to the exploitation span in the stud. The basic parameters on reproduction efficiency were obtained & researched. The attention is focused on the two-year exploited mares to up breeding season efficiency. Medium fertility index on Orlovskaya roadster breed was computed. Index equals 1,8. Fertility index of Russian native trotting breed forms 2,1.

Key words: mating rate, fertilization rate, Orlovskaya roadster breed, Russian native trotting breed, stud exploitation span, feeding efficiency

УДК 636.1:619

**ВИПАДОК ГЕРПЕСВІРУСНОЇ ІНФЕКЦІЇ У КОНЕЙ ПРИВАТНОЇ
КОНЮШНІ ТА ДІАГНОСТИКА ЇЇ МЕТОДОМ ПОЛІМЕРАЗНОЇ
ЛАНЦЮГОВОЇ РЕАКЦІЇ**

Рецензент: пров. наук. співроб. IBM УААН Піотрович В.А.

І.В. Белендик*, В.А. Синицин, О.М. Дерябін

Інститут ветеринарної медицини УААН (м. Київ)

У статті описані випадки ринопневмонії у коня і аборт у кобили в приватній конюшні, спричинені герпесвірусною інфекцією коней. Описано клінічні ознаки у хворих тварин і патологоанатомічні зміни в абортіваного плоду. Розглянуті можливі причини інфікування. При дослідженні патологічного матеріалу від хворих тварин і абортіваного плоду методом напівгніздової полімеразної ланцюгової реакції (із праймерами, специфічними до глікопротеїну Н (gH) вірусу EHV-1), отримані позитивні результати в пробах носових виділень і від абортіваного плоду. Дослідження сироваток крові коней дали негативні результати. Отриманні результати підтверджують можливість використання даного методу для діагностики герпесвірусної інфекції першого типу у коней.

Ключові слова: ринопневмонія коней, вірусний аборт кобил, герпесвірусна інфекція коней, ПЛР-діагностика, коні, ГВК-1, ГВК-4.

У минулому році в різних країнах зафіксовані спалахи ринопневмонії коней (США, країни Європи, Росія). Через ринопневмонію в Росії закрито на карантин декілька іподромів і приватних конюшень [3]. В Україні, за проведеними дослідженнями співробітниками лабораторії вірусології і діагностики, були виявлені хворі коні в Харківській, Сумській та Чернігівській областях із летальними випадками [6]. Це зумовлено збільшенням поголів'я коней, ростом міграції тварин із однієї країни до іншої, по областях - для участі у змаганнях, виставках, продажу або обміну тварин тощо. Причому інколи тварини не проходять повного ветеринарного карантину та профілактичних

* Науковий керівник – доктор ветеринарних наук, В.А. Синицин